

**РЕПУБЛИКА СРПСКА  
МИНИСТАРСТВО ПРОСВЈЕТЕ И КУЛТУРЕ**

**УПУТСТВО  
О ЕТИЧКОМ КОДЕКСУ ТОКОМ РЕАЛИЗАЦИЈЕ ПРОГРАМА,  
ПРОЈЕКТА И ИСТРАЖИВАЊА СА ДЈЕЦОМ У  
ПРЕДШКОЛСКИМ УСТАНОВАМА**

**Бања Лука, октобар 2020. године**

На основу члана 46. став 8. Закона о предшколском васпитању и образовању („Службени гласник Републике Српске“, бр. 79/15 и 63/20) и члана 76. став 2. Закона о републичкој управи („Службени гласник Републике Српске“, број 115/18), министар просвјете и културе, 15. октобар 2020. године, доноси

## **УПУТСТВО О ЕТИЧКОМ КОДЕКСУ ТОКОМ РЕАЛИЗАЦИЈЕ ПРОГРАМА, ПРОЈЕКТА И ИСТРАЖИВАЊА СА ДЈЕЦОМ У ПРЕДШКОЛСКИМ УСТАНОВАМА**

1. Овим упутством прописује се начин примјене етичког кодекса током реализације програма, пројеката и истраживања са дјецом и начин остваривања сарадње невладиних организација, других установа и организација (у даљем тексту: организација), те физичких лица са предшколским установама (у даљем тексту: установа).
2. Организације и физичка лица из тачке 1. овог упутства могу, уз мишљење Министарства просвјете и културе (у даљем тексту: Министарство), у установама реализовати програме у складу са Законом о предшколском васпитању и образовању (у даљем тексту: Закон).
3. Пројекти из тачке 2. овог упутства у складу са Законом морају служити циљевима и задацима предшколског васпитања и образовања и њихова реализација не може ометати редовно одвијање васпитно-образовног процеса.
4. Организација или физичко лице које жели сарађивати са устаномом, с циљем реализације пројекта којим би била обухваћена дјеца и/или родитељи и/или запослени у установи (у даљем тексту: учесници), подносе најмање 30 дана прије планираног почетка реализације пројекта захтјев, у писаној форми, Министарству ради добијања мишљења за реализацију пројекта.
5. Уз захтјев за мишљење из тачке 4. овог упутства организација доставља:
  - 1) актуелни извод из судског регистра о упису правног лица и податке о дјелатности за коју је регистрована,
  - 2) статут,
  - 3) опис пројекта са јасно дефинисаним:
    - циљевима, задацима, активностима, очекиваним резултатима, носиоцима пројекта,
    - учесницима који би били обухваћени пројектом,
    - начином заштите идентитета и интегритета свих учесника,
    - периодом у којем ће се реализовати пројекат,
    - доприносом остваривању циљева и задатака васпитања и образовања,
    - подацима о финансирању пројекта,
    - могућим ризицима,
  - 4) презентације у електронском облику, уколико су предвиђене,
  - 5) опис радионица, уколико су предвиђене,

- б) кинематографско дјело и кратак садржај дјела, уколико је планирано приказивање таквог садржаја у складу са законима којима се уређује кинематографска дјелатност,
- 7) сценарио дјела позоришне или музичко-сценске умјетности,
- 8) листу реализованих пројеката организације у посљедње три године.

6. Физичко лице уз захтјев за мишљење из тачке 4. овог упутства доставља документацију из тачке 5. подт. 3), 4), 5), 6) и 7) овог упутства.

7. Пројекат треба да поштује најбољи интерес дјетета и да је прилагођен узрасту дјетета које ће учествовати у пројекту.

8. Пројекат не може садржавати предрасуде и стереотипе, а реализација пројекта се врши уз поштовање културалних и индивидуалних различитости учесника.

9. Уколико је у оквиру пројекта из тачке 4. овог упутства планирано спровођење истраживања, потребно је, поред документације из тачке 5. овог упутства, доставити и:

- 1) опис истраживања које треба да садржи:
  - циљеве, задатке и методе истраживања,
  - узорак и популацију која ће бити обухваћена истраживањем,
  - период у којем ће се истраживање реализовати,
  - информацију о повјерљивости података и заштити идентитета испитаника,
  - начин на који ће се обезбиједити заштита интегритета свих учесника,
  - инструмент који је прилагођен узрасту дјете са прецизним упутствима за попуњавање,
  - доказ да је осигуран амбијент и околности којима ће се обезбиједити физичка, емоционална и психолошка сигурност дјете,
  - могуће ризике у поступку истраживања,
  - образложење зашто је изабрана методологија најбоља за одабрану групу испитаника,
  - образложење на који начин ће се поступати у случају када се у току испитивања уочи нелагода или стрес код дјетета испитаника,
- 2) сврху истраживања,
- 3) примјерке инструмената који ће бити кориштени у истраживању,
- 4) обавјештење којим ће се учесници упознати да могу у току истраживања повући сагласност за учешће у истраживању без штетних посљедица и без образложења.

10. Истраживање треба да подразумијева најбољи интерес дјетета, породице, установе и друштвене заједнице уопште, да се спроводи објективно, тачно, да се поштује истинитост у истраживачком процесу, као и да се предвиде све евентуалне негативне реакције учесника у истраживачком поступку.

11. Истраживач је дужан упознати учеснике да ће омогућити правовремену информисаност о самом истраживању, те их обавијестити о резултатима истраживања након завршетка цјелокупног истраживачког поступка.

12. Истраживачи су дужни резултате истраживања објављивати одговорно, опрезно и у складу са научним начелима узимајући у обзир значај и посљедице истраживања, а уколико су учесници дјете, резултати истраживања треба да допринесу унапређењу положаја дјете и остваривању њихових права.

13. Увид у резултате истраживања могу имати и друга лица, с тим да су организације обавезне поштовати заштиту личних података учесника у истраживању.
14. Захтјев из тачке 4. и документација прописана у т. 5. и 9. овог упутства достављају се Министарству на једном од језика који су у службеној употреби у Републици Српској.
15. Пројекти се могу реализовати у установи након добијеног мишљења Министарства и то у обиму и на начин како је наведено у мишљењу, а најдуже за једну радну годину.
16. Уколико више организација реализује заједно одређени пројекат, захтјев за мишљење подноси носилац пројекта у којем наводи податке о организацији са којом реализује пројекат.
17. Организација или физичко лице које добије мишљење Министарства за реализацију пројекта обраћа се захтјевом, у писаној форми, установи у којој жели реализовати пројекат ради реализације пројекта.
18. Организација или физичко лице уз писмени захтјев и мишљење Министарства, установи доставља и податке из тачке 5. подт. 3), 4), 5), 6) и 7) овог упутства.
19. Уколико је у оквиру пројекта планирано спровођење истраживања или уколико физичко лице жели да спроведе истраживање, потребно је, поред мишљења Министарства за спровођење истраживања, установи доставити и документацију из тачке 9. овог упутства.
20. Директор установе у сарадњи са стручним органима процјењује оправданост реализације пројекта у установи и писменим путем обавјештава организацију или физичко лице о учешћу у пројекту и именује контакт особу за сарадњу која ће са представником организације или физичким лицем договорити поступак реализације пројекта.
21. У случају да директор установе у сарадњи са стручним органима процијени да установа не може учествовати у пројекту, о томе обавјештава организацију или физичко лице.
22. Учешће у пројекту треба да буде искључиво на добровољној основи уз сагласност, у писаној форми, родитеља дјете која похађају установу, и/или запослених у установи који ће учествовати у пројекту.
23. Обрасци сагласности родитеља дјете и/или запослених за учешће у пројекту налазе се у прилозима 1. и 2. овог упутства и чине његов саставни дио.
24. Прије реализације пројекта, обрасце сагласности из тачке 23. овог упутства организација доставља установи, а установа просљеђује родитељима и/или запосленима.
25. Уколико је пројектним активностима планирано снимање, емитовање и/или објављивање видео-материјала и/или фотографија за спровођење наведених активности који се могу користити ради промоције организације или пројекта путем средстава

масовне комуникације, рачунарског система или мреже или на јавном скупу, а на основу којих се може утврдити идентитет учесника у пројекту, потребна је сагласност, у писаној форми, родитеља с циљем заштите личних података дјетета, те сагласност осталих учесника у пројекту.

26. За дјецу чији родитељи нису дали сагласност за учешће у пројекту, установа треба обезбиједити несметане услове за реализацију васпитно-образовног рада.

27. Након завршетка пројекта који реализује одређена организација или физичко лице, а најкасније у року од 30 дана од завршетка пројекта, установа доставља Министарству информацију о реализованом пројекту са освртом на рад и сарадњу са организацијом или физичким лицем које реализује пројекат и значајем пројекта.

28. Организација или физичко лице које реализује пројекат у установи, у року од 30 дана од дана завршетка пројекта у установи, доставља Министарству извјештај о реализованим активностима у установи.

29. Организација или физичко лице може се обратити Министарству за наставак реализације пројекта и за наредну радну годину, те уколико Министарство мишљењем одобри могућност наставка сарадње, организација или физичко лице обраћа се захтјевом, у писаној форми, установи за наставак реализације пројекта уз који доставља само писмено мишљење Министарства за наставак реализације пројекта.

30. Уколико организација или физичко лице не достави извјештај из тачке 28. овог упутства, Министарство неће разматрати захтјев организације или физичког лица за наставак реализације пројекта, о чему обавјештава подносиоца захтјева.

31. Уколико организација или физичко лице одступи од договореног поступка реализације пројекта, реализација пројекта може се прекинути на захтјев установе или учесника у пројекту, о чему установа обавјештава Министарство.

32. Избор дјечјих часописа у установи врши се у складу са Законом и овим упутством.

33. Правна лица која су издавачи дјечјих часописа, а која су уписана у Регистар издавача Републике Српске и Регистар јавних гласила Републике Српске које води Министарство, могу понудити предшколским установама часописе за дјецу на разматрање најмање 30 дана прије почетка радне године.

34. Поред установа и организација из тачке 33. овог упутства, дјечје часописе на разматрање установама могу понудити и правна лица која су издавачи дјечјих часописа, а чије сједиште није у Републици Српској, у складу са овим упутством и законима којим се регулише издавачка дјелатност и промет домаће и увезене робе у БиХ.

35. Након извршеног избора часописа, директор обавјештава све издаваче који су своје часописе понудили на разматрање установи о извршеном избору.

36. Ово упутство ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Српске“.

Број: 07.040/020-2471-3/20  
Датум: 15. октобар 2020. године

МИНИСТАР  
Наталија Тривић, мр

## ПРИЛОГ 1

\_\_\_\_\_  
*Назив организације / физичког лица*

\_\_\_\_\_ дајем  
*Име и презиме родитеља/старатеља дјетета*

### САГЛАСНОСТ

да моје дијете \_\_\_\_\_ учествује у  
*име и презиме учесника*

Пројекту \_\_\_\_\_ који ће се реализовати  
*назив пројекта*

у \_\_\_\_\_ у периоду од \_\_\_\_\_ до \_\_\_\_\_.  
*предшколској установи*

Упознат/-а сам да могу у току пројекта/истраживања повући сагласност за учешће у пројекту/истраживању без штетних посљедица и без образложења.

Сагласан/-а сам \_\_\_\_\_ Нисам сагласан/-а \_\_\_\_\_  
да се у току реализације пројекта врши снимање, емитовање и/или објављивање видео-материјала и/или фотографија дјетета на основу којих се може утврдити идентитет дјетета.

У \_\_\_\_\_  
*Општина/град*

\_\_\_\_\_  
*Потпис родитеља/старатеља дјетета*

Датум: \_\_\_\_\_

